

Justis- og
beredskapsdepartementet

Hovedinstruks til Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker

Fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet med virkning fra 1. januar 2020.

1 Innhold

1	Virkeområde og formål	3
2	Departementets styring av Gjenopptakelseskommissjonen.....	3
2.1	Justis- og beredskapsdepartementets overordnede ansvar	3
2.2	Tilknytningsform.....	3
2.3	Samfunnsoppdrag.....	3
2.4	Regelverk som regulerer tjenesteområdene til virksomheten	3
2.5	Ledelsen av virksomheten	4
2.6	Styringsdialogen	4
2.7	Innspill til departementet	4
3	Krav til den interne styringen av Gjenopptakelseskommissjonen	5
3.1	Leders myndighet og ansvar	5
3.2	Krav til virksomhetens interne styring og kontroll	5
3.3	Rapportering til departementet.....	6
4	Krav som følger av Bestemmelsene kap. 2.5 og kapitlene 3 til 8	6
4.1	Delegering av fullmakter og kontroll av transaksjoner.....	6
4.2	Økonomisystem, regnskapsføring og –rapportering	6

1 Virkeområde og formål

Instruksen er fastsatt i medhold av økonomireglementet § 3. Denne instruksen erstatter instruks til Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker (Gjenopptakelseskommisjonen) av 1. januar 2019.

Instruksens virkeområde er styring og kontroll i Gjenopptakelseskommisjonen.

Formålet med instruksen er å beskrive virksomhetens samfunnsoppdrag, samt å klargjøre myndighet og ansvarsdeling mellom Justis- og beredskapsdepartementet og Gjenopptakelseskommisjonen. Instruksen fastsetter videre departementets krav til virksomhetens interne styring og kontroll.

Instruksen er bygd opp som et supplement til *økonomireglementet (reglementet)* og *bestemmelser om økonomistyring i staten (bestemmelsene)*. Styring og kontroll i Gjenopptakelseskommisjonen skal følge *reglementet* og *bestemmelsene* med de presiseringer som fremgår av denne instruksen. *Reglementet* og *bestemmelsene* gjelder i sin helhet også for de punktene det ikke er gitt presiseringer om i instruksen.

2 Departementets styring av Gjenopptakelseskommisjonen

2.1 Justis- og beredskapsdepartementets overordnede ansvar

Justis- og beredskapsdepartementet har det overordnede administrative og budsjettmessige ansvaret for Gjenopptakelseskommisjonen. Dette innebærer iht. *bestemmelsene* pkt. 1.3 ansvar for å påse at virksomheten har god styring og kontroll, og sørge for at styringsdialogen mellom departementet og virksomheten fungerer hensiktsmessig.

Departementet tildeler økonomisk ramme og fullmakter til Gjenopptakelseskommisjonen gjennom et årlig tildelingsbrev og eventuelle supplerende tildelingsbrev. Virksomhetens resultater, styring og kontroll følges opp gjennom styringsdialogen, jf. nærmere omtale under pkt. 2.6 nedenfor.

2.2 Tilknytningsform

Gjenopptakelseskommisjonen er et uavhengig forvaltningsorgan. Kommisjonen er oppnevnt av Kongen i statsråd, har fem faste medlemmer og tre varamedlemmer. Kommisjonen har i tillegg ett saksforberedende sekretariat.

2.3 Samfunnsoppdrag

Gjenopptakelseskommisjonen skal ta stilling til om en domfelt med en rettskraftig dom skal få ny behandling av sin sak ved en annen domstol. Kommisjonen skal ha objektiv, grundig og effektiv saksbehandling for å oppnå materielt riktige avgjørelser innen rimelig tid. Kommisjonens virksomhet er regulert i straffeprosessloven kap. 27.

2.4 Regelverk som regulerer tjenesteområdene til virksomheten

Det fremgår av straffeprosessloven § 395 fjerde ledd at Kongen i statsråd kan fastsette nærmere regler om Kommisjonens lokalisering, arbeidsmåte og administrasjon.

Kommisjonen bestemmer selv arbeidsmåte og tilsetter nødvendig antall saksforberedere. Enhver instruks om Kommisjonens utøving av myndighet er avskåret.

2.5 Ledelsen av virksomheten

Kommisjonens leder utnevnes av Kongen i statsråd for en periode på syv år uten adgang til gjenutnevning.

2.6 Styringsdialogen

Den årlige styringsdialogen mellom Justis- og beredskapsdepartementet og Gjenopptakelseskommisjonen skal være forankret i Prop. 1 S og Stortingets behandling av denne. Styringsdialogen består av styringsdokumenter, etatsstyringsmøter og eventuelle møter om særlige problemstillinger (særmøter).

Følgende dokumenter er de mest sentrale i styringsdialogen:

- Departementets hovedinstruks til virksomheten
- Departementets årlige tildelingsbrev til virksomheten
- Supplerende tildelingsbrev i løpet av året
- Periodiske rapporteringer
- Årsrapport og årsregnskap
- Overordnet risikovurdering av virksomhetens måloppnåelse
- Referater fra etatsstyringsmøter og særmøter i styringsdialogen

Antallet etatsstyringsmøter gjennom året vil bli fastsatt på bakgrunn av risiko- og vesentlighetsbetraktninger samt virksomhetens egenart. Oversikt over etatsstyringsmøter vil framgå av styringskalenderen i det årlige tildelingsbrevet. Når saker krever oppfølging utover det som kan tas opp i forbindelse med ordinære etatsstyringsmøter, kan det etter behov avholdes særmøter i styringsdialogen. Departementet fører referat fra alle møter som inngår i styringsdialogen.

Alle styringsdokumenter, herunder instruks til virksomheten og tildelingsbrev, skal utformes i dialog med virksomhetens ledelse. Beslutninger og føringer skal formaliseres skriftlig i styringsdialogen.

Gjenopptakelseskommisjonen skal orientere departementet om saker som kan være av interesse for departementet fra Riksrevisjonen, Datatilsynet og eventuelle andre tilsynsorgan, og uttalelser fra Sivilombudsmannen

Det skal årlig avholdes en medarbeidersamtale mellom ekspedisjonssjef i Sivilavdelingen og leder av Gjenopptakelseskommisjonen.

2.7 Innspill til departementet

Gjenopptakelseskommisjonen skal både på eget initiativ og etter bestilling fra departementet levere innspill til departementets faglige arbeid og politikktutvikling. Dette omfatter også innspill til arbeidet med statsbudsjettet, iht. de frister departementet fastsetter.

3 Krav til den interne styringen av Gjenopptakelseskommisjonen

3.1 Leders myndighet og ansvar

Leder av Gjenopptakelseskommisjonen er virksomhetsleder, og har ansvar for resultatene innenfor samfunnsoppdraget og de fastsatte rammene for virksomheten, og innenfor de budsjettfullmakter, mål og resultatkrav som er gitt i tildelingsbrevet. Leder av Gjenopptakelseskommisjonen skal styre virksomheten iht. *bestemmelsene* pkt. 2.2, og har ansvaret for at virksomheten har god intern styring og kontroll (jf. nærmere omtale under pkt. 3.2 nedenfor).

Leder av Gjenopptakelseskommisjonen skal varsle departementet umiddelbart dersom det oppstår kritisk risiko eller alvorlig svikt i resultatoppnåelsen, eller ved hendelser som kan medføre politisk og/eller mediemessig oppmerksomhet.

3.2 Krav til virksomhetens interne styring og kontroll

Gjenopptakelseskommisjonens interne styring og kontroll skal være tilpasset virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet. Internkontrollen skal gi rimelig grad av sikkerhet for at Gjenopptakelseskommisjonen har målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering og at lover og regler overholdes, jf. *bestemmelsene* pkt. 2.4. Internkontrollen skal videre legge til rette for læring og forbedring, og sikre at virksomheten utvikles.

Dette forutsetter at leder av Gjenopptakelseskommisjonen etablerer et godt styrings- og kontrollmiljø med tydelig fordeling av ansvar og myndighet, hensiktsmessig organisasjonsstruktur, riktig kompetansesammensetning og gode systemer for informasjon og kommunikasjon. Leder av Gjenopptakelseskommisjonen skal videre, med utgangspunkt i de etiske retningslinjene for statstjenesten, stille krav til og sørge for høy etisk standard blant Gjenopptakelseskommisjonens medarbeidere, og således forebygge misligheter og økonomisk kriminalitet. Leder av Gjenopptakelseskommisjonen må vurdere behovet for egne etiske retningslinjer tilpasset virksomhetens behov og samfunnsoppdrag.

Gjenopptakelseskommisjonens interne styring og kontroll skal videre sikre tilstrekkelig styringsinformasjon og forsvarlige beslutningsgrunnlag. Leder av Gjenopptakelseskommisjonen skal etablere interne systemer og rutiner for planlegging, budsjettering, oppfølging og rapportering. Etablert internkontroll skal dokumenteres. Leder av Gjenopptakelseskommisjonen skal fastsette et hierarki av styrende dokumenter bestående av en intern hovedinstruks, samt retningslinjer og rutiner for kritiske kjerne-, støtte- og styringsprosesser. Utforming og omfang på styringsdokumenter og dokumentasjon av at internkontrollen etterleves skal baseres på vurdering av risiko og vesentlighet.

Leder av Gjenopptakelseskommisjonen skal planlegge slik at virksomheten når sine mål, og foreta prioriteringer iht. vurderinger av risiko og vesentlighet. Planene skal ha både ettårig og flerårig perspektiv, dokumenteres i interne styringsdokumenter, og følges opp og revideres jevnlig.

Leder av Gjenopptakelseskommisjonen må vurdere risiko og sårbarhet for hele virksomhetens ansvarsområde. Risikovurderinger og oppfølging av risiko skal være en

integreert del av systemet for styring og kontroll. Risikovurderinger og utviklingen i risiko vil være tema i styringsdialogen med departementet.

Gjenopptakelseskommisjonen skal ha nødvendige beredskapsplaner og gjennomføre årlige øvelser.

Merknader fra Riksrevisjonen skal ha høy prioritet. Gjenopptakelseskommisjonen skal utvikle en konkret plan for oppfølging av eventuelle feil og mangler som er pekt på av Riksrevisjonen. Oppfølgingsplanen skal være tema i styringsdialogen og omtales i årsrapporten.

3.3 Rapportering til departementet

Gjenopptakelseskommisjonen skal avgi periodiske rapporter og årsrapport som beskrevet i denne instruksen og i de årlige tildelingsbrevene.

Årsrapport

Årsrapporten skal utformes iht. kravene i *bestemmelsenes* pkt. 1.6.1, 2.3.3 og 3.4, samt rundskriv R-115 fra Finansdepartementet om statlige virksomheters avleggelse av årsregnskap.

Gjenopptakelseskommisjonen skal i årsrapporten vurdere måloppnåelse, resultater og administrative og andre forhold som er omtalt i tildelingsbrevet. Dersom fastsatte mål ikke nås, skal Gjenopptakelseskommisjonen drøfte årsakene til dette i årsrapporten.

Øvrige rapporteringskrav for det enkelte budsjettår formidles i de årlige tildelingsbrevene.

4 Krav som følger av Bestemmelsene kap. 2.5 og kapitlene 3 til 8

4.1 Delegering av fullmakter og kontroll av transaksjoner

Leder av Gjenopptakelseskommisjonen skal fastsette retningslinjer for videredelegering av budsjett disponeringsmyndighet og utføring av attestasjon, jf. *bestemmelsene* pkt. 2.5.2. Gjenopptakelseskommisjonen skal ha oversikt over hvem som har fått delegert budsjett disponeringsmyndighet, tilsatte som kan gjennomføre attestasjon, og tilsatte som har myndighet til å autorisere utbetalinger i banken. Oversiktene skal være oppdaterte til enhver tid og kunne legges fram for kontroll.

Utgifter for leder av Gjenopptakelseskommisjonen skal godkjennes av administrativ nestleder for sekretariatet for Gjenopptakelseskommisjonen.

4.2 Økonomisystem, regnskapsføring og –rapportering

Gjenopptakelseskommisjonen skal følge felles standarder og systemer for budsjettering, regnskapsføring og betalingsformidling i staten, jf. *bestemmelsene* kap. 3. Virksomhetsregnskapet skal gi grunnlag for kontroll med disponeringen av gitte bevilgninger og grunnlag for analyser av virksomhetens aktiviteter. Gjenopptakelseskommisjonen skal orientere departementet om prosesser for anskaffelse av eller vesentlige endringer i økonomisystem på et tidlig stadium i planleggingen.

Gjenopptakelseskommisjonen skal benytte gjeldende standard kontoplan fastsatt av Finansdepartementet. Regnskapet skal føres etter kontantprinsippet, jf. pkt. 3.3.2 i *bestemmelsene*.

Gjenopptakelseskommisjonen skal rapportere regnskapsopplysninger til statsregnskapet i tråd med gjeldende prinsipper, rutiner og frister.

Årsregnskapet med noter skal utarbeides iht. *bestemmelsene* pkt. 3.4 og inngå som en del av årsrapporten.